U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové, Mgr. Daniely Zemanové, Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Lenky Kaniové v právní věci **žalobce: O. O.,** zastoupený JUDr. Zbyňkem Zachou, advokátem se sídlem Jindřišská 20, Praha 1, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 7. 2010, č. j. OAM-85/LE-LE05-LE18-2010, ve věci mezinárodní ochrany, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 31. 3. 2011, č. j. 4 Az 14/2010 – 56,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví specifikovaného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla jako nedůvodná podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ s. ř. s.“), zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 7. 2010, č. j. OAM-85/LE-LE05-LE18-2010. Tímto rozhodnutím nebyla stěžovateli podle § 12, § 13, §14, §14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), udělena mezinárodní ochrana.

Ve věcech mezinárodní ochrany se Nejvyšší správní soud nejprve v souladu s ustanovením § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Pro vlastní

vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž vyložil neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele". Znaky tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*". Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přípustná v následujících typových případech:

1. Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*.
2. Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
3. Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
4. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele*.

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:
a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Kasační stížnost není dle Nejvyššího správního soudu přijatelná.

Stěžovatel kasační stížností napadá rozsudek městského soudu z důvodu tvrzené nezákonnosti, vad řízení a nepřezkoumatelnosti, tedy z kasačních důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Je přesvědčen, že jeho kasační stížnost podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy. Žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána důvodně, neboť z Nigérie uprchl z důvodu obavy o svůj život kvůli náboženským nepokojům, při kterých byl zabit jeho otec a i jemu samotnému bylo vyhrožováno smrtí. Křesťané jsou pronásledováni a zabíjeni a deklarovaná ochrana jim není státem poskytována, není ani právně vynutitelná. Žalovaný nedostatečně zjistil podrobnosti ohledně nepokojů v oblasti Jos a vycházel z nesprávného předpokladu, že útoky, o nichž stěžovatel hovořil, jsou útoky popsané ve shromážděných materiálech.

Řízení neproběhlo v souladu se zákonem, neboť až v jeho průběhu vyšlo najevo, že stěžovatel je negramotný. Tato skutečnost spolu s rozrušením z pro stěžovatele nového prostředí je důvodem, proč byly úvodní výslechy trochu zmatené. Tyto rozpory ve výpovědích pak byly jedním z argumentů pro neudělení mezinárodní ochrany. Tvrdí, že nerozuměl tomu, co se kolem něho děje, a pouze podepisoval dokumenty, které mu byly předkládány, ale kterým nerozuměl.

Žalovaný nezohlednil okolnosti, které svědčily ve stěžovatelův prospěch a nepřihlédl k nim ani městský soud. Rovněž nezohlednily fakt, že stěžovatel bude v Nigérii pronásledován pro své náboženské smýšlení.

Závěrem požádal stěžovatel o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a o osvobození od soudních poplatků.

Z uvedených důvodů stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu navrhl, aby napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele učiněná ve správním řízení. Uvádí, ž v průběhu správního řízení shromáždil dostatek aktuálních a věrohodných informací o zemi původu stěžovatele a konfrontoval s nimi jeho výpovědi. Výsledkem bylo jednoznačné prokázání nevěrohodnosti tvrzení stěžovatele. V podané kasační stížnosti není uveden žádný relevantní argument, který by rozhodnutí žalovaného měl zpochybnit. K tvrzení stěžovatele, že je negramotný, žalovaný podotýká, že stěžovatel tuto skutečnost v průběhu správního řízení neuvedl, ačkoliv mu v tom nic nebránilo a tudíž v tomto směru neunesl břemeno tvrzení. Navíc námitka, že nerozuměl, co se kolem něho děje, není pravdivá, neboť stěžovatel byl řádně poučen o svých právech a povinnostech za přítomnosti kvalifikovaného tlumočníka, s nímž vyslovil souhlas. Žalovaný uzavírá, že dle jeho názoru není kasační stížnost ve smyslu ustanovení 104a s. ř. s. přijatelná, a proto navrhuje Nejvyššímu správnímu soudu její odmítnutí z tohoto důvodu, případně její zamítnutí.

Nejvyšší správní soud nespatřuje ve skutečnostech namítaných stěžovatelem v kasační stížnosti přesah vlastních zájmů stěžovatele, a to v mezích vytýčených výše citovaným usnesením prvního senátu zdejšího soudu.

Dle ustálené judikatury zdejšího soudu je poskytnutí azylu zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území České republiky, tak, jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Azyl je výjimečný institut konstruovaný za účelem poskytnutí ochrany tomu, kdo z důvodů v zákoně stanovených pociťuje oprávněnou obavu z pronásledování

ve státě, jehož je občanem. Zákon o azylu umožňuje udělení mezinárodní ochrany pouze ve výjimečných případech, kdy je žadatel ve své zemi původu pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, či má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů.

Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu možného porušení práv. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 170/2004 – 72).

Za pronásledování nebo odůvodněný strach z něho, jako důvod pro poskytnutí mezinárodní ochrany, lze totiž považovat jen takovou situaci, kdy by ze strany orgánů státní moci docházelo k systematickému odmítání poskytnutí ochrany jednotlivcům před výhrůžkami či činy soukromých osob (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 3. 2005, č. j. 4 Azs 271/2004 – 58, publikovaný pod č. 1347/2007 Sb. NSS). Pronásledováním ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu by v takovém případě byl pouze stav, kdy by ohrožení života či svobody bylo přičitatelné státní moci, která by byla jeho původcem či jej podporovala nebo tolerovala, případně by nebyla schopna proti němu zakročit (srov. rozsudek Nevyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2004, č. j. 2 Azs 15/2004 – 72, nebo ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54).

Důvody, pro které stěžovatel žádá o udělení mezinárodní ochrany, souvisejí s jeho náboženskou vírou. Konkrétně uvádí, že je pronásledován, protože je křesťan. Odkazuje na nepokoje mezi křesťany a muslimy, které měly proběhnout dle jeho tvrzení počátkem ledna 2010 v Dogonawa ve střední části Nigérie.

Ze spisového materiálu plyne, že Nigérie se dělí na převážně muslimský sever a převážně křesťanský jih, přičemž ve střední části země, v oblasti Plateau, na hranici uvedených částí, dochází k nepokojům pravidelně. V lednu 2010 pak proběhly nepokoje zejména ve vesnici Kuru Karama, kdy oběti byly převážně z řad muslimů, v březnu 2010 pak následovala reakce na lednové události, konkrétně nepokoje ve vesnici Dogo Nahawa cílené proti obyvatelstvu křesťanského vyznání. Stěžovatel v řízení o udělení mezinárodní ochrany opakovaně uváděl, že k jím popisovaným nepokojům došlo 8. ledna 2010 v Dogonawa.

Ze zpráv ze země původu založených ve správním spise, týkajících se jak obecných otázek politické i sociální situace v Nigérii, tak i zpráv týkajících se výhradně náboženských nepokojů mezi muslimy a křesťany, neplyne, že by státní moc tyto nepokoje podporovala či tolerovala. Naopak z předložených dokumentů je zřejmé, že v Nigérii je ústavou zaručena a v praxi i ze strany státní

moci respektována svoboda náboženského vyznání a proti aktérům namítaných náboženských nepokojů bylo státní mocí zakročeno. Neutěšený stav mezi jednotlivými skupinami osob odlišných vyznání a z něj plynoucí konflikty tak nejsou ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu přičitatelné státní moci.

Nejvyšší správní soud se rovněž neztotožňuje s tvrzením stěžovatele, že žalovaný neshromáždil dostatek podkladů k útokům, o nichž stěžovatel hovořil. V souzené věci Nejvyšší správní soud ověřil, že žalovaný shromáždil celou řadu listinných důkazů týkajících se předmětné situace, žádný z nich však nepotvrzuje stěžovatelova tvrzení, naopak spíše prokazuje zásadní nesrovnalosti ve stěžovatelových výpovědích. Z dostupných materiálů je zřejmé, že útoky, o nichž stěžovatel hovoří, se nápadně podobají útokům proběhlým v březnu 2010, tedy v době, kdy se stěžovatel již prokazatelně zdržoval v České republice Ostatně důkaz týkající se toho, že náboženské nepokoje zaměřené proti křesťanskému obyvatelstvu proběhly v Dogo Nahawa až v březnu 2010, doložil do správního spisu i zástupce stěžovatele.

Kasační soud se naopak ztotožňuje se závěrem soudu, že tvrzení stěžovatele nejsou věrohodná. Stěžovatel vůbec neznal místo, kde dle svého tvrzení měl žít 5 let a kde měl být ohrožen násilnými střety. Nedokázal popsat ani jeho polohu ani velikost, přičemž tyto nesrovnalosti vysvětlil tím, že po dobu pobytu v Dogo Nahawa se pohyboval jen v jeho jedné části a nemohl tak porovnat velikost s velkoměstem, kde žil 30 let. Popis událostí v Dogo Nahawa odpovídá událostem, které se odehrály v jiném čase, navíc se dle žalovaného stěžovatelem provedený popis nepokojů nápadně shoduje s příběhem, který uvedli dva další nigerijští žadatelé o mezinárodní ochranu, kteří ve stejnou dobu jako stěžovatel pobývali ve vazební věznici Praha-Ruzyně.

Otázka věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu je přitom klíčovým bodem celého procesu rozhodování o udělení mezinárodní ochrany a ovlivňuje celý další postup věci, jakož i její výsledek. Je to sám žadatel, kdo je primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany. Z obsahu žádosti o udělení mezinárodní ochrany se v následujících fázích řízení o udělení mezinárodní ochrany vychází. Žadatele tak stíhá břemeno tvrzení, které je dále doplněno i důkazním břemenem, které je však již rozloženo mezi žadatele a správní orgán. Ten je taktéž povinen k důvodům uvedeným v žádosti o mezinárodní ochranu zajistit maximální možné množství důkazů. Dle konstantní judikatury zjišťuje správní orgán skutečný stav věci pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu řízení o mezinárodní ochraně uvedl (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 22/2003 – 41).

Stěžovatel na podporu svých tvrzení žádný věrohodný důkaz nepředložil a spolu s tím, jakými dalšími mezerami se vyznačují jeho tvrzení (např. tvrzení stran cestovního pasu), se zdejší soud ztotožňuje s názorem jak žalovaného, tak i

městského soudu, že příběh, který stěžovatel předestřel, není věrohodný. Důvody, které stěžovatel uvádí, tak ani nemohou být v uvedených souvislostech z hlediska ustanovení § 12 zákona o azylu relevantní.

K možnosti vnitřního přesídlení, kterou jako možnost řešení stěžovatelova problému uvedl jak žalovaný, tak i městský soud, Nejvyšší správní soud navíc uvádí, že stěžovatel je muž, svobodný, s jedním synem a ze žádných dostupných tvrzení nevyplývá, že by pro něj možnost vnitřního přesídlení nepřicházela v úvahu, k tomu podrobněji odkazuje kasační soud na rozsudek ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 – 93, publikovaný ve sbírce rozhodnutí NSS pod č. 1551/2008. Stěžovateli dle zdejšího soudu nic nebrání v tom, aby přesídlil na jih Nigérie, který je převážně křesťanský, např. do města Benin City, kde ostatně dle sdělených údajů žije jeho syn a i on sám v tomto městě bez problémů žil 30 let. Ničím nepodložené tvrzení stěžovatele, že mu nebezpečí hrozí i v tak velkých městech jako jsou Benin City či Lagos jen z toho důvodu, že ve vesnici ve zcela jiné části země usazoval věřící v kostele a hlídal děti, aby nenarušovaly průběh bohoslužeb, nepovažuje kasační soud, stejně jako žalovaný, za reálné, a tedy za důvod pro udělení jedné z forem mezinárodní ochrany.

Účelem mezinárodní ochrany není poskytnout žadateli ochranu před jakýmkoliv negativním jevem ve vztahu k němu v zemi jeho původu, v tomto případě řešit komplikované soužití osob různého vyznání ve střední části Nigérie za situace, kdy má stěžovatel jiné, shora uvedené, možnosti, jak své problémy, kterými se cítí být ohrožen, řešit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 – 46).

Dle ustanovení § 14a zákona o azylu se žadateli, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, udělí doplňková ochrana, existují-li v jeho případě důvodné obavy, že by mu po návratu do státu, jehož je občanem, hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem. Jaké situace jsou podle zákona považovány za vážnou újmu, stanoví taxativní výčet v § 14a odst. 2 zákona o azylu. S ohledem na shora uvedené se však Nejvyšší správní soud nedomnívá, že by stěžovateli nebezpečí vážné újmy v případě návratu do země původu skutečně hrozilo.

K namítané negramotnosti stěžovatele Nejvyšší správní soud uvádí, že pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl veden za účasti tlumočníka z anglického jazyka, k protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany neměl stěžovatel žádné připomínky ani nežádal jeho doplnění, pohovor byl stěžovateli zpětně přetlumočen za účelem kontroly. Při doplňujícím pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, který se uskutečnil dne 14. 7. 2010 a při němž byl stěžovatel podrobně dotazován na uváděné skutečnosti mimo jiné i za účelem vysvětlení rozporů v jeho tvrzeních, byl mimo tlumočnice z anglického

jazyka rovněž přítomen i zástupce stěžovatele, za účelem kontroly byl i tento pohovor stěžovateli zpětně přetlumočen. V předloženém spisovém materiálu nejsou zřejmé žádné známky toho, že by stěžovatel pokládaným otázkám nerozuměl či nevěděl, co se kolem něho děje. Pokud by stěžovatel byl skutečně negramotný, nic mu nebránilo tuto skutečnost uvést již v žádosti o udělení mezinárodní ochrany; s tímto tvrzením navíc ani nekoresponduje skutečnost, že k žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel vlastnoručně vypsal důvody, pro které o mezinárodní ochranu žádá, aniž by mu písemný projev činil jakékoliv obtíže. Nejvyšší správní soud se rovněž neztotožňuje s vysvětlením, že rozpory ve výpovědích stěžovatele byly způsobeny prvotním rozrušením z neznámého prostředí. První pohovor se totiž konal téměř 2 měsíce po příjezdu stěžovatele do České republiky, doplňující pohovor pak více jak 5 měsíců po příjezdu.

O návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a o návrhu na osvobození od soudních poplatků Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany má ze zákona odkladný účinek (§ 32 odst. 5 zákona o azylu), stejně jako je od soudního poplatku osvobozen cizinec ve věcech mezinárodní ochrany [§ 11 odst. 2 písm. ch) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích].

Nejvyšší správní soud současně vyhodnotil, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení ze strany městského soudu, který se svým postupem neodchyluje od výše uvedené konstantní judikatury. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. srpna 2011

JUDr. Radan Malík
předseda senátu